

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-58 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 12-23/659-181
Karar Tarihi : 30.04.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Özgür Can ÖZBEK, Nur Seda KÖKTÜRK, Esmâ TEMEL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: - Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş.
Temsilcileri: Av. Şahin ARDIYOK, Bahadır BALKI
Çamlıca Köşkü Francalacı Sok. No:28 Arnavutköy
34345 Beşiktaş/İstanbul

D. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Türkiye Futbol Federasyonu
İstinye Mah. Darüşşafaka Cad. No: 45 Kat: 2-3 PK:34460
İstinye/İstanbul

E. TARAFLAR

: - Türkiye Futbol Federasyonu
İstinye Mah. Darüşşafaka Cad. No: 45 Kat: 2-3 PK:34460
İstinye/İstanbul
- Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş.
(Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş.)
Cihannuma Mah. Yıldız Cad. No:46, Beşiktaş/İstanbul

(1) **F. DOSYA KONUSU:**

- Türkiye Futbol Federasyonu ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. arasında Paket A Yayın Sözleşmesi'nin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması hususunda mutabakata varılması konusunun değerlendirilmesi talebi.

- 09.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı Kurul kararının, 12.01.2010 tarih, 10-04/57-M sayılı ve 27.10.2011 tarih, 11-54/1377-487 sayılı Kurul Kararı ile uyumlu hale getirilmesini teminen İYUK'un 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesi talebi.

(2) **G. DOSYA EVRELERİ:** Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yapılan ve Kurum kayıtlarına 07.03.2012 tarih ve 1930 sayı ile giren bildirim ile 02.04.2012 tarih ve 2874 sayı ile intikal eden ve Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş. tarafından yapılan başvuru üzerine hazırlanan 03.04.2012 tarih ve 2012-2-58/BN sayılı Bilgi Notu ve Daire Başkanı görüşü 09.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, özetle 4054 sayılı Kanun kapsamında muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılmasına 12-18/501-M sayı ile karar verilmiştir. Kurum kayıtlarına bu defa 18.04.2012 tarih ve 3442 sayı ile giren Türkiye Futbol Federasyonu'nun başvurusu üzerine hazırlanan 19.04.2012 tarih ve 2012-2-58/BN sayılı Bilgi Notu, 25.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek 12-22/590-Mİ sayılı

karar ile değerlendirilmek üzere incelemeye alınmıştır. İlgili kararlar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 27.04.2012 tarih ve 2012-2-58/MM sayılı Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (3) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Türkiye Futbol Federasyonu ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. arasında Paket A Yayın Sözleşmesi'nin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması hususunda mutabakata varılmasına ilişkin olarak iki Raportör tarafından,

- Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. yeni adıyla Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin taraflarının teşebbüs niteliğini haiz olduğu ve mezkûr sözleşmenin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi bağlamında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olduğu,

- Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. yeni adıyla Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un uygulama alanı içerisinde yer aldığı,

- Bu itibarla, Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet şartlarını sağladığı ve söz konusu Sözleşmeye muafiyet tanınması gerektiği,

- Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş.'nin aksi yöndeki iddiasının ve geçici tedbir talebinin reddine karar verilmesi gerektiği

görüşü belirtilirken, bir Raportör;

- Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. yeni adıyla Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin taraflarının teşebbüs niteliğini haiz olduğu ve mezkûr sözleşmenin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi bağlamında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olduğu,

- Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. yeni adıyla Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un uygulama alanı içerisinde yer aldığı,

- Bu itibarla, Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet şartlarını sağlamadığı ve söz konusu Sözleşmeye muafiyet tanınmaması gerektiği,

- Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği'nin başvurusunun bu kapsamda değerlendirilmeye alınması gerektiği

görüşünde olduğunu ifade etmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Konu

- (4) Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından yapılan bildirimde; İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nca başlatılan Şike Operasyonu nedeniyle Türk futbolunu çok yakından ilgilendiren olağanüstü koşulların oluştuğu, bu süreçte futbol ekonomisinin derinden etkilendiği, bu bağlamda spor kulüplerinin ağır maddi ve manevi zorluklara katlanmak

zorunda kaldıkları belirtilmektedir. Bildirime göre TFF, Süper Lig'de mücadele eden spor kulüpleri ve Paket A Yayın Hakkı Sahibi Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. (Digitürk)¹ bir araya gelerek, *“Türk futbolunun içinde bulunduğu kaotik ortamı ortadan kaldırmaya yönelik olarak; futbol ekonomisinin taşıdığı riskleri asgari seviyeye indirmek için gerek duyulan maddi kaynağın yaratılması ve manevi açıdan sadece futbolun konuşulduğu bir ortamın yeniden sağlanması amacıyla”* Paket A Yayın Sözleşmesi'nin, 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde 3 sezon uzatılması hususunda mutabakata varmışlardır. Bu mutabakat neticesinde Süper Lig kulüpleri taahhütname hazırlamış, bu içerikte yönetim kurulu kararları tesis etmiş ve bu taleplerini TFF'ye iletmışlerdir. Gelen talepler bağlamında TFF ve Digitürk yayın hakkı devrinin süresini uzatan bir Ek Sözleşme imzalamıştır.

- (5) Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği (D-Smart) tarafından yapılan başvuruda ise, TFF'nin mevcut yayıncı Digitürk'ün yayın haklarını ihalesiz olarak uzatmak konusundaki işleminin 4054 sayılı Kanun kapsamında incelemeye alınması talep edilmektedir. Yapılan başvuruda, olası uzatma işleminin veya bunun çerçevesini ortaya koyan sözleşmenin Kanun'un 4. maddesi bakımından rekabet ihlali olduğu ve bireysel olarak muafiyetten yararlanamayacağı, Türkiye Süper Ligi maç yayın haklarının merkezi olarak pazarlanması piyasasında hâkim durumda olan TFF'nin ihalesiz uzatma işlemi gerçekleştirmesi halinde uygulamanın hâkim durumun kötüye kullanılması sayılması gerekeceği iddia edilmektedir. Başvuru sahibi tarafından bu işlemin gerçekleşmesi halinde, işlemle ilgili Kanun'un 9. maddesi uyarınca geçici tedbir kararı alınması da talep edilmektedir.
- (6) Anılan başvurular üzerine hazırlanan Bilgi Notu, 09.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 12-18/501-M sayılı karar ile, *“Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak bu aşamada görüş verilemeyeceğine; Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'ye yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılmasına; Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş. tarafından yapılan başvurunun ve geçici tedbir talebinin yapılacak inceleme kapsamında değerlendirilmesine”* karar verilmiştir.
- (7) Söz konusu kararın tebliğ edilmesinin ardından TFF tarafından yapılan ve 18.04.2012 tarih ve 3442 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden başvuruda, aynı konuyla ilgili olarak TFF tarafından daha önce yapılan başvurular hakkında Rekabet Kurulunun 12.01.2010 tarih ve 10-04/57-M sayılı kararı ile *“TFF'nin yetkisi dâhilindeki futbol müsabakalarına ilişkin merkezi pazarlama yetkisinin, 5894 sayılı Kanun'un açık hükümlerine dayanması nedeniyle söz konusu hakların satışına yönelik ihale şartnamelerinin bu açıdan 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilme imkânı bulunmadığı”* ve 27.10.2011 tarih ve 11-54/1377-487 sayılı Kurul kararı² ile *“başvuru konusunun 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme olanağının bulunmaması nedeniyle talebin reddine karar verildiği”* hususlarının kendilerine iletildiği, geline son aşamada 09.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı Kurul kararının bahse konu kararlarla uyumsuzluk gösterdiği ifade edilmekte ve söz konusu kararın idareye güven ve idari işlemlerde istikrar ilkeleri gereği Kurulun istikrar kazanmış kararlarıyla uyumlu hale getirilmesini teminen İdari Yargılama Usul Kanunu (İYUK)'nun 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesi talep edilmektedir. Söz

¹ Yeni unvanı Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş.

² Söz konusu karar, Play-off maçlarının yayın hakkının Digitürk'e verilmesinin haksız rekabete sebep olacağı iddiasını taşıyan ve Kurum kayıtlarına 24.08.2011 tarih ve 6140 sayı ile giren başvuruya ilişkin olarak verilmiştir.

konusu başvuru 25.04.2012 tarih ve 12-22/590-Mİ sayılı Kurul kararı ile incelemeye alınmıştır.

- (8) Menfi tespit/muafiyet incelemesi kapsamında, TFF ve Digitürk'e konuya ilişkin değerlendirmelerinin talep edildiği bilgi isteme yazıları gönderilmiştir.
- (9) TFF'nin Kurum kayıtlarına 24.04.2012 tarih ve 3557 sayı ile intikal eden yazısında özetle; 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca, TFF'nin, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir kuruluş olduğu, bu kanunun yürürlükten kaldırdığı 3813 sayılı Kanun'dan farklı olarak TFF'nin yeni kanunıyla birlikte artık Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın gözetim ve denetiminden çıkarılarak özel bir yapıya kavuştuğu, başka bir deyişle TFF'nin bu kanunla kamu denetiminden çıkarıldığı, TFF'nin bu yapıya sahip olduğunun açık bir örneği olarak Anayasa Mahkemesi'nin bir kararının bulunduğu ve benzer şekilde 17.03.2011 tarihli 6214 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle Anayasa'nın 59. maddesinin "*Spor federasyonlarının spor faaliyetleri yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz.*" hükmünü haiz olduğu belirtilmektedir. Anılan yazıda son olarak, TFF'nin yayın haklarına ilişkin mevzuatına atıf yapılarak Ek Sözleşme'ye ilişkin görüş başvurularının 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme olanağının bulunmamasına karar verilmesi talep edilmektedir.
- (10) Digitürk'ün Kurum kayıtlarına 17.04.2012 tarih ve 3385 sayı ile intikal eden cevabi yazısında ise; sahip olduğu 11 yıllık tecrübenin verdiği know-how ve teknolojik birikim sonucunda Digitürk'ün tüketici/müşteri odaklı bir şirket politikasını ilke edindiği; Digitürk'ün sunduğu değişik ürün paketleri ve tek maç satın alma hakkı gibi uygulamalar sayesinde tüketicilerin, Süper Lig maçlarını daha ekonomik ve kaliteli olarak izleme imkanı bulduğu; futbolseverlerin beklentisinin, Digitürk'ün halihazırda sunduğu kaliteli içerik ve hizmetlerin yanında, ekonomik bir bedelle Lig TV yayın kalitesinde Süper Lig'e de erişmek olduğu; Lig TV'nin Digitürk'ün en geniş üye portföyüne sahip lider firma olarak sunması gereken bir ürün olduğu; Digitürk'ün şike skandalı sebebiyle uğradığı zararı futbolseverlere yansıtmayı hiçbir zaman düşünmediği, üyelerini vermiş oldukları taahhüdü öne sürerek mağdur etmek yolunu seçmediği, olası ticari riskleri göze alarak talep etmeleri halinde koşulsuz olarak abonelerine üyelik iptal etme özgürlüğünü verdiği; 2010 yılında yapılan ihalede, yayın hakları farklı paketlere ayrılarak ihale gerçekleştirildiğinden, piyasadaki rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasının söz konusu olamayacağı; geçmiş yıllarda yaşanan tecrübeler dikkate alındığında, futbol yayınlarında yayın haklarının el değiştirmesinin çeşitli açılardan tüketicilerin mağduriyetine neden olduğu; TFF ve kulüp başkanlarının sıkça değiştiği bu ortamda Digitürk'ün, futbola denge getirdiği ve sergilediği yapıcı yaklaşım ile sektörde stabiliteyi sağlayarak, futbola güç ve kararlılık kazandırdığı; TFF'nin 2010 yılında gerçekleştirdiği ihale şartnamesinde de yeni ihale açma süresinin belirlenmiş olduğu ve hali hazırda yeni ihale açamayacağı, inceleme konusu Ek Sözleşme ile 3 yıllık uzatma süresinde bedelin, TFF lehine artırıldığı; futbol ekonomisinin içinde bulunduğu ağır ekonomik ve sosyal sonuçları olan krizden çıkma yolunun ancak arzu edilen "güven ortamının" yeniden sağlanması yolu ile gerçekleşebileceği dikkate alınarak ve resen göz önüne alınacak sair gerekçelerle TFF ile Digitürk arasında akdedilen 05.03.2012 tarihli Ek Sözleşme'ye Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınmasına karar verilmesi talep edilmektedir.

- (12) Yine D-Smart tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 27.04.2012 tarihinde intikal eden yazıda ise; Rekabet Kurulunun, TFF ile Digitürk arasında imzalanan sözleşmenin süresinin 2008-2010 yıllarını içerecek şekilde iki yıl uzatılmasına ilişkin verdiği 22.09.2005 tarih ve 05-59/880-237 sayılı menfi tespit kararındaki süre uzatım şartlarının mevcut durumda geçerliliğini yitirdiği; bu nedenle söz konusu kararın emsal teşkil edemeyeceği, zira kulüplerin havuz sisteminden çıkma tehdidinde bulunmalarının yasal olarak imkânsız hale geldiği; zaman ve potansiyel alıcılar bakımından değerlendirildiğinde yeni sezon için ihaleye çıkılmasının mümkün olduğu; ihale yapılmadan yayın haklarının süresinin uzatılmasının Süper Lig'in yayın hakları pazarında faaliyet göstermek isteyen D-Smart ve diğer istekli yayıncıların pazara girmesini engelleyeceği; 2005 yılında alınan kararın ilk ve son nitelikte istisnai bir karar olduğu; ihalesiz süre uzatımına bir kez daha izin verilmesi halinde ihalesiz süre uzatımının istisnai niteliğinin ortadan kalkacağı; Digitürk'ün dijital platform hizmetleri pazarındaki tek oyuncu olmadığı ve yatırımının geri dönüşünü elde etmesi için yeterli zamanın geçtiği; Digitürk'ün yatırımlarının ne ölçüde geri dönüş sağladığı hesaplanırken pazar kapama etkisi sayesinde yaşanan gelir artışlarının da dikkate alınması gerektiği; halihazırda Digitürk'e tanınmış olan 4+1 yıllık münhasırlık süresinin AB Komisyonu ve doktrin tarafından kabul edilen 3 yıllık sürenin oldukça üzerinde olduğu; maç yayın haklarının bir bütün halinde (blok olarak) tek bir yayıncıya satılmasına ilişkin bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartları sağlayamayacağı; blok halinde satılan maç yayın haklarının süresinin ihalesiz olarak uzatılmasının ise 5. maddede sayılan şartların hiçbirini karşılamayacağı ifade edilmektedir.

I.2. Ek Sözleşmenin Tarafları

I.2.1. TFF

- (13) TFF, 17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuş, özel hukuk hükümlerine tabi özerk bir kuruluştur. 3813 sayılı Kanun, 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5894 sayılı Kanun'un 3. maddesi TFF'nin yetkilerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

"a) Türkiye'deki her türlü futbol faaliyetini yürütmek, düzenlemek ve denetlemek.

b) Futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak.

c) FIFA ve UEFA'nın yetkili organları tarafından konulan kuralların gereği gibi uygulanmasını sağlamak, ulusal talimatlar hazırlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil etmek.

ç) Yurt içi ve yurt dışı futbol faaliyetleri için plan, program, benzeri her türlü düzenlemeyi ve anlaşmayı yapmak ve başarılı sonuçlar sağlanması için gerekli tedbirleri almak.

d) Her düzeyde müsabakalar düzenlemek ve milli takımlar ile kulüp takımlarının uluslararası müsabakalara katılması ve mücadele edebilmesi için gerekli tedbirleri almak.

e) Fair Play kurallarına uygun olarak bağlılık, dürüstlük ve sportmenlik prensiplerini gözetmek.

f) Üyelerinin, kulüplerin, futbolcuların, hakemlerin, yöneticilerin, teknik direktör ve antrenörlerin, sağlık personelleri, futbolcu temsilcileri ve müsabaka organizatörleri ile diğer tüm ilgililerin FIFA, UEFA ve TFF tarafından konulan Statü, talimat ve düzenlemeleri ile bunların yetkili kurulları tarafından verilen kararlara uymalarını sağlamak.

g) Şiddet, şike, teşvik primi, ırkçılık, doping ve her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek.

ğ) *Futbolu geliştirmek amacıyla; amatör futbol spor kulüp ve federasyonları ile bünyesinde futbol branşı bulunan engelliler spor federasyonlarına her türlü aynı ve nakdi yardımda bulunmak.*”

- (14) Ayrıca TFF, 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yayın haklarını merkezi olarak pazarlamakta ve elde edilen geliri yetkili organlar tarafından alınacak kararlar uyarınca kulüplere dağıtmaktadır.

I.2.2. Digitürk

- (15) 1999 yılında kurulan Digitürk, sahip olduğu platformun içerik hizmetlerinin pazarlanması ve tüketicilere üyelik satışı alanında faaliyet göstermektedir.
- (16) Digitürk, TFF'nin açmış olduğu ihale sonucu Süper Lig Paket A Yayın Hakları'na ve Türkiye Basketbol Ligi müsabakalarını 2015 sezonu sonuna kadar münhasıran yayınlama hakkına sahiptir. (.....)

I.3. Ek Sözleşme

- (17) TFF ile Digitürk arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin esası, sözleşmenin giriş bölümünde yer almaktadır. (.....)
- (18) Beş maddelik sözleşmenin ilk maddesi sadece uzatma sonucunda değişecek olan ihale dönemi ve sözleşme süresi konularını düzenlemektedir. Sözleşme'nin 2., 3. ve 5. maddeleri ise Ek Sözleşme ile yapılan düzenlemenin finansal sonuçlarını ortaya koymaktadır.
- (19) Ek Sözleşme'nin 4. maddesi ise, sözleşmenin yürürlüğe girmesini, rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı olmadığı yönünde Rekabet Kurumundan menfi tespit veya muafiyet kararı alınması ve/veya Rekabet Kurumunun sözleşmenin 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenemeyeceğine dair bir karar vermesi şartına bağlamaktadır.

I.4. TFF İle Yayıncı Kuruluş Arasındaki Sözleşmeleri Konu Alan Geçmiş Rekabet Kurulu Kararları

- (20) TFF ile hak sahibi yayıncı kuruluşlar arasındaki sözleşmeler daha önceki Rekabet Kurulu kararlarında da ele alınmıştır. 28.05.1996 tarihinde TFF ve Cine 5 arasında gerçekleştirilen sözleşme, imzalanması esnasında 4054 sayılı Kanun yürürlükte olmasına karşın bu Kanunu uygulamaktan sorumlu Rekabet Kurumunun faaliyetine başlamamış olması sebebiyle rekabet hukuku açısından incelenmesi mümkün olmamıştır. Kurumun faaliyete geçmesinin ardından Rekabet Kurulu TFF ve Cine 5 hakkında 28.05.1998 tarihinde soruşturma açılmasına karar vermiştir. Ancak, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından 08.06.1998 tarihinde onanan İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 08.07.1997 tarihli kararındaki “....sözleşmenin...rekabetin önlenmesi hakkındaki yasa hükümlerine...aykırı hükümler içermediği” şeklindeki gerekçe sebebiyle, 11.10.1999 tarihli ve 99-46/500-316 sayılı kararın alındığı ilgili soruşturmada TFF ile Cine 5 arasında imzalanan yayın sözleşmesine ilişkin bir karar verilememiştir.
- (21) 06.02.2001 tarihli ve 01-07/62-19 sayılı kararda ise bu kez TFF ile Teleon arasındaki sözleşme incelenmiştir. Bu sözleşmenin Cine 5 ile imzalanmış bir önceki sözleşme ile birbirine çok benzer düzenlemeler getirdiği ve bu bakımdan önceki sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'a uygunluğuna ilişkin yargı kararının geçerliliğini tartışılır kılacak herhangi bir gelişme yaşanmadığı saptanarak, TFF ile Teleon arasında imzalanan yayın sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırılık içermediğine hükmedilmiştir.
- (22) Kurulun 28.08.2002 tarih ve 02-50/636-258 sayılı kararında ise TFF'nin 3813 sayılı Kanun'un verdiği yetkileri kullanırken dilediğince davranma hakkına sahip olmadığı, Kanun'un emredici hükümleri dışındaki uygulamalarında özgürlüğünün diğer kanunlarla

sınırlı olduğu ve TFF'nin soruşturma konusunu oluşturan sözleşmeye yansıyan iradesine de bu gözle bakılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda, TFF ile yayıncı kuruluş arasındaki sözleşmenin (bu sözleşme Yayın Talimatı hükümlerine dayandırılrsa dahi) özel hukuk hükümlerine tabi ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un uygulama alanı içerisinde olduğu belirtilmiştir. Sözleşmede yer alan münhasırlık konusunun TFF tarafından 3813 sayılı Kanun'a istinaden yayınlanan Yayın Talimatı'na dayanması, sözleşmenin konu, süre ve kapsam bakımından değerlendirilmesinde ise söz konusu hükümlerin mevcut koşullar altında rekabeti kısıtladığına dair yeterli bulguya ulaşılamaması sebebiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalin var olduğunun ileri sürülemeyeceğine karar verilmiştir.

- (23) 2005 sezonu başında ortaya çıkan koşullar ve havuz sisteminin bozulması tehlikesi karşısında TFF'nin ek gelir yaratmak amacıyla Digitürk ile imzalanan sözleşmeyi uzatması yoluna gitmesi üzerine Ek Protokol için Rekabet Kurumundan menfi tespit talebinde bulunulmuştur. 22.09.2005 tarih ve 05-59/880-237 sayılı kararda bahse konu Ek Protokol içeriği itibarıyla yalnızca süre açısından incelenmiş ve sözleşmenin 4 yıldan 6 yıla çıkarılmasının, mevcut koşullar dâhilinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı bir işlem olmadığı sonucuna ulaşılarak, menfi tespit belgesi verilmiştir.
- (24) Anılan kararda, mevcut başvuruda yer alan hususa benzer şekilde TFF ile Digitürk arasındaki Yayın Sözleşmesi'nin ihalesiz olarak uzatılması talep edilmiş ve bunun, "oluşan olağandışı koşullar sebebiyle bir zorunluluk olarak ortaya çıktığı, istisnai olarak ilk ve son kez yapıldığı" vurgulanmıştır. Yine benzer olarak futbol kulüplerinin içerisinde buldukları mali krizin aşılması için yegane çözümün, Sözleşme'nin süresinin uzatılması olduğu belirtilmiştir. Ancak, TFF tarafından sunulan ve Rekabet Kurulu tarafından ilgili Sözleşme'ye menfi tespit verilmesi için dikkate alınan hususların mevcut durumda geçerliliğini korumadıkları anlaşılmıştır. Nitekim, 05-59/880-237 sayılı kararda, ihaleye yalnızca Digitürk'ün teklif vermiş olduğu, bu teşebbüsün dijital platform hizmetleri pazarında faaliyet gösteren tek kuruluş olduğu, Digitürk'ün yaptığı yatırımların geri dönüşünü alabilmesi için yeterli zaman geçmediği, pazara girişinin henüz tamamlanmadığı, haber amaçlı görüntülerin erişilebilir olduğu ve bazı maçların yayınının TRT'ye devredildiği vurgulanmıştır.
- (25) Yukarıda özetlerine yer verilen kararlardan, Kurul'un genel anlamıyla TFF ile ihaleyi kazanan yayıncı kuruluş arasında maç yayın haklarının devrine ilişkin imzalanan sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un uygulama alanı içerisinde yer aldığına hükmettiği anlaşılmaktadır.
- (26) Bunun yanında, 2010-2011 ilâ 2013-2014 (ve uzatmaya ilişkin şartların gerçekleşmesi halinde 2014-2015) futbol sezonlarına ait "TFF Süper Lig" ve "TFF 1. Lig" futbol müsabakalarının yayın haklarının devrine yönelik olarak TFF tarafından hazırlanan şartname taslaklarına ilişkin Rekabet Kurulundan görüş talep edilmesi üzerine alınan 12.01.2010 tarihli ve 10-04/57-M sayılı kararda aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:
- a. *TFF'nin yetkisi dâhilindeki futbol müsabakalarına ilişkin merkezi pazarlama yetkisinin, 5894 sayılı Kanun'un açık hükümlerine dayanması nedeniyle söz konusu hakların satışına yönelik ihale şartnamelerinin bu açıdan 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilme imkânı bulunmamaktadır.*
- b. *Benzer şekilde TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig medya haklarının devrine ilişkin hazırlanan şartname ve sözleşmelerde yer alacak futbol müsabakalarının yayın haklarının pazarlanması ile ilgili hususlar TFF'nin Kanun'dan kaynaklanan yetkisi dâhilinde belirlenmektedir.*

I.5. Değerlendirme

I.5.1. Ek Sözleşmenin Rekabet Hukuku Çerçevesindeki Statüsü

I.5.1.1. TFF'nin Teşebbüs Niteliği

- (27) Ek Sözleşme, iki teşebbüs arasında imzalanan ve ödemeli televizyon yayıncılığı pazarında birincil öneme sahip içeriğin (Türkiye Süper Ligi yayın hakkının) münhasır olarak devrini düzenleyen bir anlaşmadır. Söz konusu anlaşmanın rekabet hukuku bakımından incelenmesi gereken ilk yönü, taraflardan TFF'nin teşebbüs niteliği olup olmadığıdır. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde teşebbüs, "*piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler*" şeklinde tanımlanmıştır. Mevcut dosyada TFF, 2010 yılında 321 milyon dolar bedelle ihale edilen bir hak üzerinde bağımsız olarak tasarrufta bulunmaktadır. 06.02.2001 tarihli ve 01-07/62-19 sayılı Kurul kararında da "*özel hukuk tüzel kişisi olan TFF, ekonomik nitelik taşıyan faaliyetleri dolayısıyla bir teşebbüs olarak kabul edilmektedir*" ifadesi yer almaktadır. Ek Sözleşme'nin, imzalayan tarafların teşebbüs niteliğini haiz olmaları bakımından 4054 sayılı Kanun'un kapsamında olduğu kanaatine varılmıştır.

I.5.1.2. Ek Sözleşme'nin Rekabeti Sınırlayıcı Niteliği

- (28) Ek Sözleşme'nin tarafları bakımından 4054 sayılı Kanun'un kapsamında olduğu tespitinin ardından incelenmesi gereken husus anlaşmanın Kanun'un 4. maddesine göre hukuka aykırı ve yasak olan rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olup olmadığıdır. Bu değerlendirme bakımından kritik olan nokta futbol yayın haklarının ödemeli televizyon yayıncılığı ve dijital platform hizmetleri pazarlarında faaliyet göstermek açısından taşıdığı önemdir. Tüketicilerin ödemeli yayıncılık hizmetlerine olan taleplerinin ana belirleyicisi ulaşılabilir içeriğin ne olduğudur. Bir platform tarafından sunulan katma değerli hizmetler, tüketicilerin izleme deneyimini iyileştirirse de, bunların, esas çekiciliğe sahip içeriğin o platformda bulunmamasını telafi edemeyeceği belirtilmektedir. Günümüzde önemli spor müsabakalarının yayın hakları, güncel sinema filmleriyle birlikte ödemeli televizyon kanallarının başlıca içeriğini oluşturmaktadır.³ Özellikle ödemeli televizyon yayıncılığı ve dijital platform işletmeciliği pazarları açısından futbol yayın haklarına sahip olmak yayıncıya çok önemli bir avantaj sağlamakta, haklara sahip olmamak ise pazarda faaliyet göstermeyi veya piyasaya yeni giriş yapmayı oldukça zor hale getirmektedir. Bu bağlamda rekabet hukuku açısından bir pazarda münhasırlık yetkisi veren bir hakkın devrini içeren Ek Sözleşme'nin, söz konusu hakkın ödemeli televizyon yayıncılığı ve dijital platform hizmetleri pazarları için çok büyük ekonomik değer ve önem taşıması sebebiyle, rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıdığı açıktır.

I.5.1.3. Rekabet Kurumunun Yayın Haklarının Devri Konusundaki Yetkisi

- (29) Dosya kapsamında değerlendirilen diğer bir husus, TFF'nin yayın haklarının devri konusunda yürütmekte olduğu faaliyetlerinin 4054 sayılı Kanun'un kapsamı dışında olup olmadığıdır. Rekabet Kurulunun bu konuyla ilgili kararlar tesis ettiği süre zarfında

³ Avrupa Birliği Komisyonu Newscorp/Telepiu kararında güncel ve değerli filmler ile ülke takımlarının yer aldığı, düzenli oynanan futbol müsabakalarına ilişkin hakların, tüketicilerin belirli bir ödemeli kanal veya platforma abone olmasının temel belirleyici faktörü olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde, İngiltere Premier Ligi'nin medya haklarının birlikte satışına ilişkin uygulamasına muafiyet tanıdığı kararında, futbolun, ödemeli televizyon yayıncılığının gelişimindeki temel itici güç olduğunu vurgulamıştır. Alman ödemeli televizyon yayıncısı Premiere'nin 2005/2006 sezonu için Bundesliga 1 Ligi'nin yayın haklarını kaybetmesinden sonra abone tabanının %42'sini kaybetmesi ve hakların yeni sahibi Unity/Arena'nın sadece birkaç ay içerisinde 900.000 yeni abone kazanması söz konusu durumu destekler niteliktedir.

yürürlükte olan 3813 ve 5894 sayılı TFF Kanunlarının sırasıyla 29. ve 13. maddeleri değerlendirmede dikkate alınmıştır.

- (30) 3813 TFF Kanunu'nun "Yayınların Düzenlenmesi" başlıklı 29. maddesi: "Futbol müsabakalarının televizyon, radyo ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayınlanmasına, yayınların düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran Federasyon Yönetim Kurulu yetkilidir. Milli müsabakalar şifreli yayınlanamaz" şeklindedir.
- (31) 05.05.2009 tarihinde yürürlüğe giren 5894 sayılı TFF Kanunu'nun "Yayınların ve Protokol Tribünlerinin Düzenlenmesi" başlıklı 13. maddesinde ise: "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki tüm futbol müsabakalarının televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayınlanmasına, iletilmesine, yayınların düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran Yönetim Kurulu yetkilidir... Anılan yetki özellikle TFF'nin yayın haklarının merkezi olarak pazarlanmasını ve elde edilen gelirin yetkili organlar tarafından alınacak kararlar uyarınca kulüplere dağıtılmasını kapsar." ifadeleri yer almaktadır.
- (32) İki madde arasındaki temel fark, 5894 sayılı Kanun'un 13/2. maddesinde, 13/1'de ortaya konan yetkinin "özellikle merkezi olarak pazarlamayı ve elde edilen gelirin kulüplere dağıtılmasını" kapsadığının ayrıca belirtilmiş olmasıdır.
- (33) Rekabet otoritelerinin yetkilerinin sınırlarını değerlendirmek amacıyla yayın haklarının devri konusunda çeşitli ülkelerde yer alan uygulamaların incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede, yayın haklarının devri konusunda dört ayrı yapıdan bahsetmek mümkündür: 1) Müsabakayı düzenleyen federasyon tarafından toplu pazarlık yapılması ve akabinde elde edilen gelirin kulüplere aktarımı (İngiltere, Fransa, İtalya), 2) Kulüpler tarafından bağımsız pazarlık yapılması (tekil satış) (İspanya), 3) Federasyon tarafından pazarlık yapılması için tespit edilmiş maçlar ile kulüpler tarafından tek taraflı olarak satılabilecek maçların bulunduğu karma bir sistem (UEFA Şampiyonlar Ligi), 4) Maçların yayınlarının federasyon tarafından gerçekleştirilmesi (Şili). Bu örneklerden de görüleceği üzere hakların tek elden satımı (5894 sayılı Kanun'daki ifadeyle merkezi pazarlama) ve kulüpler tarafından tekil satış iki farklı ucu temsil etmektedir. Ancak bu iki uçtan biri olan tek elden satış, ABD'de uygulamanın rekabet hukuku ihlali olduğuna karar verildikten sonra, hakkında bir yasa çıkarılarak; İngiltere'de rekabet otoritesinin bireysel satışa zorlama çabaları başarısız olduktan sonra; Fransa'da da yine 1984 yılında çıkarılan bir yasa sonucunda hayata geçebilmiştir. Hollanda ve İspanya gibi bazı ülkelerde ise rekabet otoriteleri yayın haklarının tek elden satışına izin vermemektedir.
- (34) Bazı ülkelerde rekabet otoritesi tarafından izin verilmeyen, bazı ülkelerde çıkarılan özel kanunlar ile korunan tek elden satış yöntemi üç adımlı bir süreç olarak ifade edilebilir. İlk olarak, kulüpler hakların birlikte satışı konusunda bir mutabakata varmakta, daha sonra bu tek elden satışı gerçekleştirecek organ (örneğin, federasyon) satışı gerçekleştireceği koşulları düzenlemekte (örneğin, ihale düzenlemekte ve bu ihale için şartname hazırlamakta) ve satışı gerçekleştiren organ ile yayıncı kuruluş arasında bir sözleşme imzalanmaktadır. İlk adım olan birlikte satış uygulaması, rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma niteliğinde olup, ayrı ayrı yayın hakkı sahibi olan kulüplerin fiyat rekabetini ortadan kaldırmakta ve çıktıyı kısıtlamaktadır. Ayrıca bütün haklar için tek bir fiyat uygulandığı için fiyat tespiti niteliğinde olduğunu söylemek de mümkündür. Yayın haklarının devredildiği son aşamada ise satışı gerçekleştiren organ ile yayıncı kuruluş arasında yapılan sözleşme ise bu kez alt pazarda (genel olarak yayıncılık pazarı, somut olay çerçevesinde alt pazar tanımları yapılmaktadır) önemli bir içeriğin münhasır olarak devri ve dolayısıyla pazarı kapama etkisi bağlamında rekabeti sınırlayıcı nitelik taşımaktadır. Bu nedenle, birlikte satışın kendisi kulüpler arasındaki yayın haklarının satışı bakımından rekabeti sınırlayan yatay bir anlaşma, satışı yapan organ ile yayıncı kuruluş arasındaki sözleşme

ise alt pazarda rekabeti sınırlayan bir anlaşmadır. Bu çerçevede herhangi başka bir kanuni düzenlemenin yokluğunda rekabet otoritesinin değerlendirebileceği iki anlaşma bulunmaktadır.

- (35) Ülkemizdeki uygulama incelendiğinde, mevcut dosya öncesinde Rekabet Kurulu tarafından yukarıda yer verilen üç adımlı teorik çerçevede, Türkiye Süper Ligi'nin yayın haklarının tek elden satışını yapan TFF'nin hazırladığı şartnameler hakkında değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Bu adımlardan ilki olan birlikte satış uygulamasının kendisi hakkında 3813 ve 5894 sayılı Kanunlarla birlikte TFF yetkilendirilmiştir. Zira 5894 sayılı Kanun'un 13/2. maddesi 3813 sayılı Kanun'daki ifadenin üzerine, anılan yetkinin özellikle merkezi olarak pazarlamayı kapsadığı hükmünü haizdir. Esasen yayın haklarının devri konusuyla ilgili gelişmelerin ve yapılan mevzuat değişikliklerinin temel sebeplerinden biri Rekabet Kurumu faaliyetine başlamadan önce TFF Yönetim Kurulu tarafından 22.04.1996 tarihinde alınan kararla yayın haklarının TFF tarafından tek elden pazarlanmasına ilişkin havuz sisteminin hayata geçirilmesi ve bu konuda yaşanan hukuki çekişmelerdir. Bu sistem ile kulüpler kendi istekleriyle yayın haklarını merkezi olarak pazarlamaya başlamış, ancak zaman zaman elde edilen gelirin paylaşılması noktasında sıkıntılar yaşamış ve kulüplerin havuz sisteminden çıkma yönünde talepleri basında yer bulmuştur. Yaşanan bu gelişmeler sonucunda kanun koyucu, TFF'nin yayın haklarını tek elden pazarlama yetkisine daha açık bir hukuki dayanak sağlamak amacıyla 5894 sayılı Kanun'un 13/2. maddesini düzenlemiştir. Böylece, esasen rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olarak değerlendirilebilecek Süper Lig yayın haklarının tek elden satışı 4054 sayılı Kanun'un kapsamı dışına ve dolayısıyla Rekabet Kurumunun yetki alanı dışına çıkarılmıştır.
- (36) Ancak, 5894 sayılı Kanun'da TFF'nin yayın haklarının devrine ilişkin işlemlerinde 4054 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanamayacağına dair doğrudan ya da dolaylı bir hüküm bulunmamaktadır. 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesini Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un uygulanmasının bir istisnası olarak kabul etmek, bu istisnanın konuyla ilgisi olabilecek bütün mevzuata şamil olduğunu kabul etmeyi de gerektirecektir. Bu durumda konuyla ilgili olarak D-Smart tarafından yapılan başvuruda da ortaya konan ve çeşitlendirilebilecek olan "*TFF şartnamelerinde ancak belli spor adamlarına kadrolarında yer veren yayıncılara hakları vermeyi öngörebilecektir*", "*Yayıncının RTÜK Kanunu'na uymamasını talep edebilecektir*" gibi durumlar karşısında oluşacak hukuksuzlukların çözümü mümkün olmayacaktır.
- (37) Yukarıda yer alan değerlendirmeler çerçevesinde, 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesi karşısında Rekabet Kurulunun esasen rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma olan yayın haklarının merkezi olarak pazarlanması konusunda işlem tesis edemeyeceği, buna karşılık TFF'nin, merkezi pazarlama faaliyeti esnasındaki eylemleri bakımından 4054 sayılı Kanun hükümlerine tabi olduğu ve bu bakımdan 12-18/501-M sayılı Kurul kararının, İYUK'un 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesine gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.5.2. Ek Sözleşmeye İlişkin Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

I.5.2.1. İlgili Pazarlar

- (38) Ek Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesi bağlamında bir değerlendirmeye tabi tutulmasından önce, işlem kapsamındaki ilgili ve/veya etkilenen pazarların tanımlanması gerekmektedir. Spor müsabakalarının yayın hakları ile ilgili piyasaların değerlendirilmesinde öne çıkan husus, analiz edilecek iki farklı seviyenin bulunmasıdır: İçeriğin üretilerek yayın haklarının pazarlandığı/satışının yapıldığı piyasa (üst pazar) ile bu hakların oldukça önemli bir girdi olduğu ve içeriğin tüketicilere ulaştırıldığı yayıncılık piyasası (alt pazar).

- (39) Bu kapsamda öncelikle futbol müsabakalarının diğer yayın içeriklerinden ayrı bir pazar teşkil edip etmediği konusu incelenmiştir. Avrupa Birliği Komisyonu UEFA kararında ilgili pazarın “*yıl içerisinde düzenli şekilde oynanan futbol karşılaşmalarının TV yayın haklarının elde edilmesi*” şeklinde tanımlanabileceğini, çünkü bu karşılaşmaların yayın haklarının TV kanalına belirli bir marka imajı yaratarak yayıncının, perakende pazarda, diğer içerikler ile ulaşılamayacak olan belli bir izleyici tabanına ulaşmasını sağladığını belirtmiştir. DFB kararında ise Komisyon futbol maç yayın haklarının, TV ve alternatif yayıncılık için çok önemli bir girdi olduğunu ve yayıncılar arasındaki reklam gelirleri ile içerik için ödeme yapacak müşteri bazındaki rekabetin önemli bir parçasını oluşturduğunu vurgulamıştır.
- (40) Geçmiş Rekabet Kurulu kararlarında ise “Türkiye 1. Profesyonel Futbol Ligi (daha sonra Süper Lig) maçlarının/karşılaşmalarının yayın hakları(nın satışı) pazarı” şeklinde bir pazar tanımı yapılmıştır.⁴ Bu pazar tanımlanırken, 1. Lig/Süper Lig müsabakalarının devamlılığı ve izleyici tercihleri, yayın haklarının yayıncı için taşıdığı risk, yayıncı-reklamveren ilişkileri gibi kriterler incelenerek, ürünün niteliği, teknik özellikleri ve kullanıcı tercihleri açısından bu karşılaşmalara ilişkin hakların diğer spor müsabakalarının yayın hakları ile ikame edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.
- (41) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı “*Türkiye Süper Lig futbol müsabakalarının televizyon yayın hakları pazarı*” olarak tanımlanmıştır.
- (42) Öte yandan, önemli spor müsabakalarının yayın hakları, ödemeli televizyon yayıncıları ve/veya dijital platform işletmecilerinin başlıca içeriğini oluşturmaktadır. Ödemeli televizyon yayıncılığı, tek kanal üzerinden yapılabileceği gibi (geçmiş yıllardaki Cine 5 ve Teleon örnekleri) çok sayıda ve çeşitte kanal içeren platformlar üzerinden de yapılabilmektedir. Geçmiş Kurul kararlarına bakıldığında, ödemeli televizyon yayıncılığının açık televizyon yayıncılığından ayrı bir pazar olarak tanımlandığı görülmektedir. Kurul, ödemeli televizyon yayıncılığında program sağlayıcısı ile aboneler arasında ticari bir ilişkinin söz konusu olduğunu, reklam gelirleriyle yayınların finanse edildiği açık yayıncılıkta ise yayıncının izleyici ile yalnızca dolaylı bir ilişkisinin bulunduğunu belirterek, bu durumun iki yayıncılık türü arasındaki yayın anlayışını, izleyici gözünde birbirinin ikamesi olamayacak derecede değiştirdiğini vurgulamıştır.
- (43) Ayrıca, 22.09.2005 tarih ve 05-59/880-237 sayılı Kurul kararında “*Digitürk tarafından sunulan ve klasik anlamda televizyon yayıncılığından daha fazlasını içeren televizyon hizmetleri*”nin dijital platform hizmetleri olarak tanımlanabilecek ayrı bir pazar oluşturduğu ifade edilmiştir. Günümüzde D-Smart, Teledünya ve Türksat’ın da dijital platform hizmeti sundukları görülmektedir.
- (44) Hâlihazırda Digitürk’ün faaliyetlerinin hem ödemeli televizyon yayıncılığı hem de dijital platform yayıncılığı/hizmetleri altında değerlendirilebileceği ve Süper Lig müsabakalarının bahse konu iki pazar açısından da kritik öneme sahip olduğu dikkate alınarak, “*ödemeli televizyon yayıncılığı pazarı*” ve/veya “*dijital platform yayıncılığı/hizmetleri pazarı*” da ilgili pazar olarak belirlenmiştir.
- (45) Digitürk’ün sahip olduğu Paket A, karasal vericiler, kablo, uydu, IPTV/Internet (Web) TV, 3G mobil telefon şebekelerinin tamamı üzerinden münhasır yayın hakkını kapsamaktadır. İnternet teknolojisindeki gelişmeler ve ülkemizde fiber optik altyapıya olan yatırımın artmasıyla önümüzdeki yıllarda internet bağlantı hızlarında yaşanması beklenen artışlar IPTV/Internet TV üzerinden canlı yayın futbol müsabakalarına olan talebin, dolayısıyla bu yayın haklarının ekonomik değerinin artacağını göstermektedir. Ayrıca, Türkiye’de mobil

⁴ Rekabet Kurulunun 99-46/500-316, 01-07/62-19, 02-50/636-258, 04-52/699-180, 05-59/880-237, 05-61/900-243 sayılı kararları.

şebekeler üzerinden 3G teknolojisiyle genişbant erişimin sağlanmaya başladığı Temmuz 2009 tarihinden itibaren bu pazar çok hızlı bir gelişme göstermiştir. Tüm bu hususlar birlikte ele alındığında, mevcut dosya kapsamında “*alternatif teknolojiler üzerinden Süper Lig futbol müsabakalarının yayın hakları pazarı*” şeklinde ayrı bir ürün pazarı da ortaya çıkmaktadır.

- (46) Paket A haricindeki paketlerdeki 15 dakikalık özet görüntüler ve 3 dakikalık haber amaçlı görüntüler göz önüne alındığında, TFF ile hak sahibi yayıncı kuruluşlar arasında imzalanan sözleşmelerin, açık televizyon yayıncılığı pazarında da etki göstermesi söz konusu olabilecektir.

1.5.2.2. Ek Sözleşme’ye İlişkin Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

1.5.2.2.1. Tarafların Ek Sözleşme’ye Muafiyet Tanınması Yönündeki Görüşleri

- (47) Ek Sözleşme’nin tarafları olan TFF ve Digitürk’ün konuya ilişkin görüşleri aşağıdaki şekildedir:

- TFF tarafından yapılan başvuruda, Ek Sözleşme’nin “*Türk futbolunun içinde bulunduğu [bu] kaotik ortamı ortadan kaldırmaya yönelik olarak; futbol ekonomisinin taşıdığı riskleri asgari seviyeye indirmek için gerek duyulan maddi kaynağın yaratılması ve manevi açıdan sadece futbolun konuşulduğu bir ortamın yeniden sağlanması amacıyla*” imzalandığı belirtilmiştir.

- Digitürk tarafından Sözleşme’ye bireysel muafiyet tanınmasına yönelik olarak gönderilen yazıda 5. maddenin dört koşulunun da sağlandığı ifade edilmiştir.

- Gerek Digitürk gerekse TFF, Ek Sözleşme’nin imzalanmasının bir zorunluluk olduğuna işaret etmiştir. Bu kapsamda Digitürk tarafından gönderilen yazıda; Şike Operasyonu’nun Türk futbol ekonomisine olumsuz etkilerinin tartışmasız olduğu, bu etkinin futbol kulüplerini maddi açıdan yapısal ve aşılması zor görünen bir ekonomik darlığa düşürdüğü ve ayrıca sosyal açıdan da futbol izleyicisinin futbola bakış açısını olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Futbol kulüplerinin ve TFF’nin kendilerine, Digitürk’ten elde ettikleri yayın gelirlerinin azalmasına tahammül edemeyeceklerini ve bu zor dönemde oluşan zararın Digitürk tarafından finanse edilmesini talep ettiklerini beyan etmeleri üzerine bahse konu Sözleşme’nin imzalandığı vurgulanmıştır. Ek Sözleşme’nin imzalanmasıyla kendilerinin bankalarla kredi görüşmelerine başladıkları, bankaların Digitürk’e, mevcut sözleşmenin 2017-2018 sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması şartıyla uzun vadeli bir finansman sağlayacakları ve bu finansman ile Digitürk’ün TFF’ye olan ödemelerini gerçekleştireceği belirtilmiştir. Ayrıca Sözleşme’ye muafiyet verilmemesi halinde şirketlerinin TFF’ye karşı olan edimlerini ve ödemelerini yerine getiremeyerek temerrüde düşeceği, bunun da Türk futbolunun içinde bulunduğu zor durumu daha da içinden çıkılmaz bir kaosa sürükleyeceği, telafisi mümkün olmayan sonuçların ortaya çıkacağı iddia edilmiştir.

- Digitürk tarafından gönderilen bir diğer yazıda ise; Şike Operasyonu sebebiyle şirketlerinin iş planında yer alan gelirlerinde yaklaşık (.....) Dolar azalma meydana geldiği, bankalar tarafından Digitürk’e kredi verilmesinin koşullarından birinin Rekabet Kurulu’nun onayı olduğu, (.....) ifade edilmiştir.

- TFF tarafından gönderilen yazıda; Süper Lig takımlarının birçoğunun toplam gelirleri içerisinde naklen yayın gelirlerinin payının %(.....) civarında, bazılarında ise %(.....) ile %(.....) civarında olduğu, naklen yayın gelirlerinin bir diğer öneminin kulüpler tarafından kullanılan kredilerde teminat olarak gösterilerek temlik edilmeleri olduğu, izleyen yıllarda naklen yayın gelirlerinin azalmasının bu kredilerin teminatsız kalması ve tüm operasyonu ve kulübün nakit akışını etkilemesi anlamına geleceği, yaşanan süreçten kulüplerin sponsor gelirlerinin de olumsuz etkilendiği, finansal fair play uygulaması

sebebiyle 2010-2011 yılında sadece 7 Süper Lig kulübünün UEFA lisansı alabildiği, yayıncı kuruluşla imzalanan Sözleşme sonrasında bu sayının 9'a çıktığı, UEFA'nın bu uygulamasından dolayı bazı kulüplerin yaptırımla karşı karşıya kalabildiği (Bursaspor, Gaziantepspor ve Beşiktaş), yaşanan mali krizin aşılabilmesi için süre uzatımının önemli ve yegane çözüm olarak ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

1.5.2.2.2.Bireysel Muafiyet Analizi

- (48) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, Rekabet Kurulunun, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilmesi için şu şartların tamamının sağlanması gerektiği belirtilmektedir: a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.

1.5.2.2.2.1. Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (49) Rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma sonucunda mal ve hizmet sunumunda ekonomik/teknik yeni bir gelişme ve iyileşme, ancak ortaya çıkacak böyle bir yararın, objektif olarak rekabetin kısıtlanmasının olumsuz etkilerini dengeleyici/telafi edici nitelikte olması sonucunda gerçekleşebilecektir. Anlaşma sonunda iktisadi etkinlik artışları oluşması böyle bir kriterin sağlanması için gereklidir. Bununla birlikte muafiyet analizine yalnızca etkinlik tabanlı dar bir bakış açısıyla değil, istisnai durumlara yer veren daha geniş bir çerçeveden yaklaşılabileceğini savunan görüşler de literatürde bulunmaktadır.
- (50) Digitürk tarafından sunulan, Ek Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesinin ilk koşulunu yerine getirdiğine ilişkin gerekçelerin, genellikle futbol müsabakalarının yayınına ve abonelere ulaştırılmasına yönelik olarak geçen yıllarda gerçekleştirdiği gelişmeler olduğu görülmektedir. İlgili yazıda, dosya konusu Ek Sözleşme'nin sağlayacağı gelişme ve iyileşmelerden bahsedilmemekte birlikte, Digitürk tarafından vurgulanan bu hususların Ek Sözleşme süresince de devam edeceğinin ifade edilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.
- (51) TFF ve Digitürk'ün birlikte üzerinde durduğu husus ise, Ek Sözleşme ile yaratılacak olan maddi kaynağın Türk futbolunun içerisinde bulunduğu zor durumdan kurtarılması için elzem olduğudur. Diğer bir deyişle, bu durumun kamu yararı sağlayacak bir gelişme olarak ele alındığı noktada, Ek Sözleşme'nin malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında iyileşme sağladığı sonucuna varılabilecektir. Nitekim, Türkiye Süper Ligi'nin devamlılığının sağlanması, futbol müsabakalarının yayınlanabilmesi (ve yayın hakkının ekonomik değer ifade edebilmesi) açısından gereklilik arz etmektedir. Bununla birlikte, TFF ve Digitürk tarafından sunulan bilgi ve belgeler, Türk futbolunun ancak Ek Sözleşme ile "kurtarılabilceği" sonucuna varabilmek için yeterli bulunmamış ve

-Şike Operasyonu sonrasında abone tabanında daralma ve gelirlerinde (.....) Dolarlık azalma meydana geldiği,

- TFF'ye olan edimleri ve ödemeleri gerçekleştirmenin tek yolunun, Kredi Sözleşmesi'ni imzalamak olduğu, (.....),

-Kredi Sözleşmesi'nin imzalanmasının şartlarından birinin, mevcut Sözleşme'nin süresini 3 yıl daha uzatmak olduğu

hususlarının Digitürk tarafından belgelendirilemediği görülmüştür.

Bunun yanında, iddia edilen gelirlerdeki azalmanın, 2010 tarihli ihale sonrası dönemde ortaya çıkan yayın haklarının maliyetindeki çok yüksek artıştan mı yoksa Şike

Operasyonu'nun bir sonucu olarak mı ortaya çıktığı da mevcut bilgiler ışığında anlaşılabilir.

- (52) Ayrıca TFF, imzalanacak Ek Sözleşme'nin, Süper Lig kulüplerini yaşadıkları mali krizden nasıl çıkaracağına ve/veya bu krizin aşılmasına ne oranda ve ne şekilde katkı sağlayacağına ve hangi futbol kulüplerinin yayın gelirlerinin ne kadarını temlik ettiklerine dair herhangi bir belge sunmamıştır.
- (53) Digitürk ve TFF tarafından "Türk futbolunun içerisinde bulunduğu kötü durum" olarak öne sürülen hususların birbirinin aynı olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda Digitürk Şike Operasyonu'na ve bunun sonucunda yaşadığı zarara vurgu yapmakta, TFF ise futbol kulüplerinin maddi zorluklarına ve finansal fair play uygulamasının yaratacağı olumsuz etkilere dikkat çekmektedir. Bu bakımdan, Şike Operasyonu gibi bir durumun yaşanmadığı noktada da futbol kulüplerinin maddi sıkıntılarının mevcut olduğu dikkate alındığında⁵, Süper Lig'in yaşadığı her finansal zorlukta yayın sözleşmesinin ihalesiz olarak uzatılması yoluna gidilip gidilmeyeceği sorusu yanıtız kalmaktadır⁶.
- (54) Dolayısıyla, TFF ve Digitürk tarafından Ek Sözleşme'nin Kanun'un 5(a) maddesini sağladığına ilişkin olarak ele alınabilecek hususlar öne sürüldüğü, ancak bunların önemli bir kısmının belgelendirilmediği görülmüştür. Bu çerçevede, bahse konu sözleşmenin Kanun'un 5. maddesinin diğer şartlarını sağlayıp sağlamadığı önem kazanmaktadır.

1.5.2.2.2. Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (55) Avrupa Birliği tarafından yayınlanan "81(3). Madde Kılavuzu"nda, tüketici yararına ilişkin ikinci koşulun, rekabeti sınırlayıcı anlaşmanın zorunlu olmayan kısıtlamalar getirmemesine yönelik üçüncü koşulun sağlanıp sağlanmadığı ele alındıktan sonra değerlendirilebileceği belirtilmektedir. Bunun sebebi, tüketici yararının oluşup oluşmadığına ilişkin analizin, anlaşmanın rekabetçi ve rekabet karşıtı etkilerini ortaya koymayı gerektirmesi ancak zorunluluk koşulunu sağlamayan ve bu sebeple muafiyet alamayacak olan bir anlaşmanın bahse konu etkilerinin incelenmesine gerek olmamasıdır.
- (56) Mevcut dosya açısından da söz konusu kılavuz çerçevesinde benzer bir tercih yapılarak, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinin incelenmesinden önce (c) ve (d) bentleri çerçevesinde değerlendirme yapılmıştır.

1.5.2.2.3. İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (57) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmayacağı sorusunu yanıtlamak için, rekabeti sınırlayıcı anlaşma sonrasında ilgili piyasalardaki rekabetin ne kadar sınırlanacağına değerlendirilmesi gerekmektedir. Anlaşma öncesi durumda bile rekabetin zayıf olduğu pazarlarda, anlaşma ile bu rekabetin iyice sınırlandırılacağı açıktır. Bu kapsamda hem mevcut hem de potansiyel rekabetin değerlendirmeye dâhil edilmesi

⁵ Nitekim, Spor Kulüplerinin Mali ve Yönetişim Sorunları ve Bunlara İlişkin Çözüm Önerileri" Hakkında Rapor'da "futbol kulüplerinin gelirlerindeki geometrik artışın, giderleri de aynı ölçüde artırdığı ve sorunların bu şekilde başladığı; artan gelirlerin verimli ve etkin bir şekilde kullanılmaması, kötü yönetimlerle de birleşince, kulüplerin mali disiplinlerinin zaman içinde yok olmaya başladığı" belirtilmekte ve "Türkiye'de spor kulüpleri 2000-2009 arasında yoğun bir kredi kullanımına yönelmişler, 2000 yılında 127 milyon TL'lik kredi kullanımı gerçekleştiren Süper Lig kulüpleri için bu tutar toplam kullanımı 2009 yılında 448 milyon TL'ye yükselmiştir. Kulüpleri borçlanmaya iten en önemli nedenlerden biri de yanlış transfer politikalarından kaynaklanan sorunlardır." denilmektedir.

⁶ 22.09.2005 tarih ve 05-59/880-237 sayılı menfi tespit kararında mevcut başvuruda yer alan hususa benzer şekilde TFF ile Digitürk arasındaki Yayın Sözleşmesi'nin ihalesiz olarak uzatılması talep edilmiş ve bunun, "oluşan olağandışı koşullar sebebiyle bir zorunluluk olarak ortaya çıktığı, istisnai olarak ilk ve son kez yapıldığı" ifade edilmiştir.

gerekmektedir. Pazardaki (mevcut ve potansiyel) rekabetin durumu ise pazar paylarının yanı sıra; pazara giriş engelleri, rakiplerin rekabet gücü ve istekleri, belirli bir ölçekte pazara yeni giriş olma olasılığı gibi faktörler ile ölçülmektedir.

- (58) Ek Sözleşme ile Digitürk'ün Süper Lig müsabakalarına ilişkin yayın haklarının ihalesiz olarak ve 3 yıl süre ile uzatılması planlanmaktadır. Türkiye 1. Ligi (Süper Lig) futbol müsabakalarının yayın hakkı 2000-2001 futbol sezonu 2. devre müsabakalarının yayınlanmasından başlamak üzere yaklaşık 12 yıldır Digitürk'e ait bulunmaktadır. Bunun yanında 2010 yılında gerçekleştirilen ihale sonucuna göre söz konusu hak 2013-2014 sezonu sonuna kadar (uzatmaya ilişkin şartların gerçekleşmesi halinde 2014-2015 sonuna kadar) Digitürk'e ait olacaktır. Ek Sözleşme'nin hayata geçirilmesi durumunda ise bu süre 2017-2018 sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılacaktır. Dolayısıyla Digitürk'ün, Süper Lig futbol müsabakalarının canlı yayın hakkına sahip olduğu toplam süre 18 yıla ulaşacaktır.
- (59) Her ne kadar rekabetçi ihale süreçleri sonrasında, yayın hakkının üst üste aynı yayıncı tarafından sahip olunmasında bir sakınca olmadığı iddia edilebilirse de, yayın sözleşmelerinin uzun süreli olması ve/veya ek sözleşmelerle sürenin arttırılması yolu ile ihaleler arası sürenin uzatılması, futbol yayınının kritik öneme sahip olduğu ödemeli TV yayıncılığı ve dijital platform işletmeciliği pazarlarının rekabetçi bir yapıya kavuşmasını engelleyici niteliktedir.
- (60) Süper Lig müsabakalarının yayın haklarının TFF tarafından münhasıran tek bir yayıncıya devredilmesi bu pazarda sözleşme süresini kapsayacak bir tekel yaratmakta ve girişleri engellemektedir. Bu çerçevede, ihalenin gerçekleştiği dönem, pazara giriş için tek olasılık olarak ortaya çıkmaktadır. Mevcut Sözleşme'nin ihalesiz olarak uzatılmasıyla pazarda rekabetin sağlanması bir yana Süper Lig yayın hakları pazarına girişler tamamen engellenmiş olmaktadır. Ayrıca, futbol yayın haklarının ödemeli TV yayıncılığı/dijital platform hizmetleri pazarı için önemi göz önüne alındığında, Ek Sözleşme'nin bu pazarlardaki rekabeti önemli ölçüde azaltacağı kanaatine varılmıştır.
- (61) Hâlihazırda Digitürk'ün sahip olduğu Paket A, karasal vericiler, kablo, uydu, IPTV/Internet (Web) TV, 3G mobil telefon şebekelerinin tamamı üzerinden münhasır yayın hakkını kapsamaktadır. Bu çerçevede, TV yayın hakları haricinde alternatif teknolojiler üzerinden sunulabilecek hakların da ihalesiz olarak 3 yıl süreyle Digitürk'te kalmasının, teşebbüsün pazar gücünü arttırarak rekabeti kısıtlayacağı, alternatif teknolojilerin gelişimini yavaşlatacağı ve bu pazarın oluşmasını engelleyerek tüketici refahını olumsuz yönde etkileyeceği kanaatine ulaşılmıştır.
- (62) TFF tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen ihalede, Süper Lig yayın haklarının bedelinin rekor seviyeye yükselmesinin sebebi Digitürk ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom) arasında yaşanan rekabet olarak gösterilebilir. Yayın hakkı pazarına sahip olmak için yapılan yarışta Digitürk kazanmış olsa da, bu durum Türk Telekom'un mevcut yayıncı karşısında oldukça güçlü bir (potansiyel) rakip olduğunu göstermiştir. D-Smart ise Kurumumuza yaptığı başvurusunda yayın haklarına yönelik [potansiyel] talebini iletmıştır. Bunun yanında hızlı teknolojik gelişmeler de mevcut Yayın Sözleşmesi'nin süresinin dolduğu 2015 yılına gelindiğinde, farklı teknolojiler üzerinden sunulacak yayın hakları için potansiyel alıcıların ortaya çıkabileceği yönünde bir gösterge olarak ele alınabilecektir.
- (63) Bu bilgiler çerçevesinde, Ek Sözleşme ile Süper Lig müsabakalarının yayın haklarının Digitürk'e ihalesiz olarak 3 yıl süre ile devredilmesinin Süper Lig müsabakalarının yayın hakları pazarı başta olmak üzere, ödemeli televizyon yayıncılığı, dijital platform hizmetleri ve müsabakaların alternatif teknolojiler üzerinden yayınlanması pazarlarındaki rekabeti önemli ölçüde ortadan kaldıracacağı sonucuna ulaşılmıştır.

1.5.2.2.4. Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (64) Rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanıp sınırlanmadığına ilişkin değerlendirmede elde edilmesi beklenen etkinlik kazanımlarının dosya konusu anlaşmaya özgü olması, diğer bir deyişle bu kazanımları gerçekleştirmenin iktisadi olarak anlamlı olan ve daha az sınırlayıcı yollar ile elde edilememesi gerekmektedir.
- (65) Hâlihazırda mevzuatta da en fazla 3 yıl şeklindeki uygulamasından farklı şekilde 4+1'lik süre ile Digitürk'e devredilmiş olan yayın hakları Ek Sözleşme ile toplam 8 yıl söz konusu teşebbüste kalacaktır. Böyle bir uygulamaya muafiyet tanınması ancak rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmadığının ortaya konulmasıyla mümkündür.
- (66) Ek Sözleşme'ye muafiyet tanınmasına ilişkin olarak, Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesinin (a) ve (b) bentlerini sağladığına ilişkin Digitürk tarafından sunulan gerekçeler, *"HD yayın, ilk 3D canlı maç yayını gibi gelişen teknolojinin, futbol yayınlarında uygulanması, aylık üyelik sistemi, Digitürk Plus canlı yayını durdurma, geri, ileri alma imkanı, 2009 yılında aynı anda 7 canlı maç yayını, modüler paket yapısı, Lig TV'nin dünyada futbol yayıncılığı yapan en iyi yayıncıların sahip olduğu teknolojilere sahip olması, Digitürk'ün 11 yıllık know-how'a sahip olması"* gibi iyileşme ve gelişmelerin sağlandığı ile *"tek maç satın alma özgürlüğü, koşulsuz abonelik iptali, yeni ihale dönemi ve Şike Operasyonu döneminde abonelere ücret artışı yapılmamış olması, Türkiye'nin her yerine yayın ulaştırma ve başka bir kuruluşun yayın haklarını devralması sonucu ortaya çıkacak yeni set-up box maliyetinin mevcut durumda ortaya çıkmaması gibi sebeplerle tüketicilerin bundan yarar sağlayacağı"* şeklindedir.
- (67) Söz konusu kazanımlara bakıldığında, bunların Ek Sözleşme'nin imzalanmasına özgü hususlar olmadığı, Digitürk'ün mevcut sisteminin özelliklerini ifade ettiği görülmektedir. Bahsi geçen teknolojik gelişmelerin ve müşteri memnuniyetine ilişkin durumların, Süper Lig futbol müsabakalarının ihalesiz olarak 3 yıl süreyle Digitürk'e devredilmesinden daha rekabetçi yollarla da elde edilebilmesi mümkündür. Nitekim, Digitürk'ün bu pazardaki potansiyel rakipleri olan Türk Telekom ve D-Smart'ın da çeşitli şekillerde altyapı ve teknolojilerine yatırım yaptıkları görülmektedir. Kaldı ki, TFF tarafından pazar için rekabetin yaratılacağı bir ihale düzenlenmesi durumunda bu ihaleyi de Digitürk'ün kazanması ve iddia ettiği etkinlikleri yaratması mümkündür.
- (68) Ayrıca, Türk futbolunun zor durumunun, Ek Sözleşme'nin imzalanmasıyla aşılabacağı ve bunun da Süper Lig'in ve müsabakaların devamlılığını sağlamak suretiyle tüketici yararı yaratacağı kabul edilse bile, bu amaca ulaşmanın ilgili pazarlardaki rekabete daha az zarar verecek yöntemlerle sağlanamayacağı açık değildir. Diğer bir deyişle, Ek Sözleşme'nin imzalanmasına gerekçe olarak gösterilen *"futbol ekonomisinin taşıdığı riskleri asgari seviyeye indirmek için gerek duyulan maddi kaynağın yaratılması ve manevi açıdan sadece futbolun konuşulduğu bir ortamın yeniden sağlanması"* amacının sağlanabilmesi için;
- Diğer yayıncılara belirli koşullarda alt lisans verilmesi, hakların bir kısmının devredilmesi,
 - Alternatif teknolojilere ilişkin yayın haklarının ayrı bir şekilde ihaleye çıkarılması,
 - Ek Sözleşme'nin süresinin kısaltılması

- gibi yollara başvurulması mümkündür⁷.

- (69) Dolayısıyla, mevcut durumda, Ek Sözleşme'nin rekabeti, Kanun'un 5. maddesinin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırdığı sonucuna varılmıştır.
- (70) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde, Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet şartlarını sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.3. D-Smart Tarafından Yapılan Başvurunun Değerlendirilmesi

- (71) D-Smart tarafından yapılan başvuruda; TFF'nin mevcut yayıncı Digitürk'ün yayın haklarını ihalesiz olarak uzatmak konusundaki işleminin 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenmesi talep edilmektedir. Yapılan başvuruda, olası uzatma işleminin veya bunun çerçevesini ortaya koyan sözleşmenin Kanun'un 4. maddesi bakımından rekabet ihlali olduğu ve bireysel olarak muafiyetten yararlanamayacağı, Türkiye Süper Ligi maç yayın haklarının merkezi olarak pazarlanması piyasasında hâkim durumda olan TFF'nin ihalesiz uzatma işlemi gerçekleştirmesi halinde uygulamanın hâkim durumun kötüye kullanılması sayılması gerekeceği iddia edilmektedir. Başvuru sahibi bu işlemin gerçekleşmesi halinde, işlemle ilgili Kanun'un 9. maddesi uyarınca geçici tedbir kararı alınmasını da talep etmektedir.
- (72) Kurul 09.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı kararında "*Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'ye yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılmasına; Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş. tarafından yapılan başvurunun ve geçici tedbir talebinin yapılacak inceleme kapsamında değerlendirilmesine*" karar vermiştir.
- (73) Bu çerçevede yapılan değerlendirme sonucunda, Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki bireysel muafiyet koşullarını taşımadığı anlaşıldığından, geçici tedbir talebine yönelik karar alınmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

(74)

J. SONUÇ

- (75) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- 09.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı Kurul kararının, 12.01.2010 tarih, 10-04/57-M sayılı ve 27.10.2011 tarih, 11-54/1377-487 sayılı Kurul Kararı ile uyumlu hale getirilmesini teminen İYUK'un 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesi talebinin reddine OYÇOKLUĞU ile

2- Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet şartlarını sağlamadığına ve söz konusu Sözleşmeye muafiyet tanınmamasına Kurul Üyesi Dr. Murat ÇETİNKAYA'nın farklı gerekçesi ve OYÇOKLUĞU ile

⁷ Bu gibi yöntemlerin Süper Lig müsabakalarının yayın hakkının değerini düşüreceği iddia edilse de, hakların (maç günü veya teknolojiye göre) çeşitli paketlere ayrıldığı Avrupa ülkelerinde yayın haklarının hala çok yüksek ve giderek artan fiyatlarla satıldığı görülmektedir.

12-23/659-181

3- Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliğinin başvurusuna ilişkin olarak geçici tedbir kararı verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile

karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(30.04.2012 tarih ve 12-23/659-181 sayılı Kurul Kararı)

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin, Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. (Digitürk) ile imzaladığı Paket A Yayın Sözleşmesi'nin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması hususunda mutabakata vardıkları Ek Sözleşme'nin değerlendirilmesi talebine ilişkin başvurusu ile 02.04.2012 tarihinde Kuruma ulaşan Doğan TV Digital Platform A.Ş. (D-Smart)'nin başvurusunu 09.04.2012 tarihli toplantısında müzakere eden Kurulumuz, 12-18/501-M sayı ile Ek Sözleşme'ye yönelik olarak muafiyet/menfi tespit incelemesi yapılmasına, D-Smart'ın başvurusunun da bu kapsamda ele alınmasına oy çokluğu ile karar vermiştir. Bunun üzerine TFF tarafından; yukarıda özetine yer verilen kararın, aynı konuda daha önce Kurulca alınan 10-04/57-M ve 11-54/1377-487 sayılı kararlar ile uyumlu hale getirilmesini teminen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11. maddesine göre düzeltilmesi talep edilmiş, Kurulumuz ise 30.04.2012 tarihli toplantısında 12-23/659-181 sayı ile söz konusu talebin reddine ve anılan Ek Sözleşme'ye muafiyet tanınmamasına karar vermiştir.

TFF ve Digitürk arasında imzalanan Ek Sözleşme'nin esasını, 04.02.2010 tarihli sözleşmenin yürürlük süresinin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması teşkil etmektedir. Dolayısıyla TFF tarafından hazırlanan ve yayın haklarının devri sözleşmesine zemin hazırlayan şartname taslaklarına ilişkin Rekabet Kurulundan görüş talep edilmesi üzerine alınan 12.01.2010 tarihli ve 10-04/57-M sayılı Kurul kararının konunun değerlendirilmesinde belirleyici nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Bahse konu kararda, şartname ve sözleşmelerde yer alacak futbol müsabakalarının yayın haklarının pazarlanması ile ilgili hususların TFF'nin 5846 sayılı Kanun'dan kaynaklanan yetkisi dahilinde belirlendiği, söz konusu şartnamelerde yer alan düzenlemelerin Kurulun geçmiş kararlarında önemle üzerinde durulan hususlar ile uyum içerisinde olduğu ve bu şartnamelerde, TFF'nin yayın haklarının pazarlanması ile ilgili yetkisi dışında olup 4054 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturacak hükümlere yer verilmediği belirtilerek, bağlayıcı olmamak kaydıyla ihaleye konu tüm paketlerin tek teşebbüste kalması olasılığının ve yayın hakları süresinin 4+1 yıllık süreyi kapsamamasının rekabetçi açıdan getireceği mahzurların TFF tarafından göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüş bildirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kurulumuzun o dönemde bu kararı verirken dikkate aldığı mevzuatta herhangi bir değişiklik meydana gelmediği de göz önünde bulundurulduğunda, muafiyet değerlendirmesine gerek olmaksızın rekabet savunuculuğu bağlamında sözleşmenin ihalesiz uzatılmasının sakıncalarına ilişkin tavsiye niteliğinde görüş bildirilmesinin yeterli olacağı kanaati ile çoğunluk görüşüne katılmam mümkün olmamıştır.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Başkan

KARŞI OY GEREKÇESİ
(30.04.2012 tarih ve 12-23/659-181 sayılı Kurul Kararı)

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. (Digitürk) arasında Paket A Yayın Sözleşmesi'nin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması hususunda mutabakata varılması konusunun değerlendirilmesi talebi ve buna ilişkin başvuruların incelenmesi sonucunda Kurulumuz; *"Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak bu aşamada görüş verilemeyeceğine; Türkiye Futbol Federasyonu ile Paket A yayın hakkı sahibi Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon A.Ş. arasında imzalanan Ek Sözleşme'ye yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında muafiyet/tenfi tespit incelemesi yapılmasına; Doğan TV Dijital Platform İşletmeciliği A.Ş. tarafından yapılan başvurunun ve geçici tedbir talebinin yapılacak inceleme kapsamında değerlendirilmesine"* 12-18/501-M sayı ile karar vermiştir.

Söz konusu karar üzerine TFF tarafından yapılan başvuruda, aynı konuyla ilgili olarak TFF tarafından daha önce yapılan başvurular hakkında Rekabet Kurulunun 12.01.2010 tarih ve 10-04/57-M sayılı kararı ile *"TFF'nin yetkisi dâhilindeki futbol müsabakalarına ilişkin merkezi pazarlama yetkisinin, 5894 sayılı Kanun'un açık hükümlerine dayanması nedeniyle söz konusu hakların satışına yönelik ihale şartnamelerinin bu açıdan 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilme imkânı bulunmadığı"* ve 27.10.2011 tarih ve 11-54/1377-487 sayılı Kurul kararı ile *"başvuru konusunun 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme olanağının bulunmaması nedeniyle talebin reddine karar verildiği"* hususlarının kendilerine iletildiği, ancak 9.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı Kurul kararının bahse konu kararlarla uyumsuzluk gösterdiği ifade edilmiş ve söz konusu kararın İdari Yargılama Usul Kanunu (İYUK)'nun 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesi talep edilmiştir.

Anılan taleplerin değerlendirilmesi sonucunda özetle, 09.04.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı Kurul kararının, 12.01.2010 tarih, 10-04/57-M sayılı ve 27.10.2011 tarih, 11-54/1377-487 sayılı Kurul Kararı ile uyumlu hale getirilmesini teminen İYUK'un 11. maddesi uyarınca yeniden değerlendirilmesi talebinin reddine ve Ek Sözleşme'ye muafiyet tanınmamasına 12-23/659-181 sayı ile karar verilmiştir.

Esas itibarıyla TFF, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir kuruluş olarak faaliyette bulunmaktadır. TFF'nin başvurusunda da belirtildiği üzere, bu Kanun'un yürürlükten kaldırdığı 3813 sayılı Kanun'dan farklı olarak TFF yeni kanunıyla birlikte artık gerek hiyerarşik gerekse vesayet denetimi bakımından özerk bir yapıya kavuşmuş, başka bir deyişle TFF bu kanunla ek düzenleme yetkisi ile donatılarak özerk yapısı güçlendirilmiştir. Söz konusu başvuruda, TFF'nin bu yapıya sahip olduğunun açık bir örneği olarak Anayasa Mahkemesi'nin bir kararı gösterilmiş ve benzer şekilde 17.03.2011 tarihli 6214 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle Anayasa'nın 59. maddesinin *"Spor federasyonlarının spor faaliyetleri yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz."* hükmünü haiz olduğu belirtilmiştir.

TFF'nin yetkilerinin tam olarak anlaşılması için 5894 sayılı Kanun'un 3. maddesine bakıldığında;

"a) Türkiye'deki her türlü futbol faaliyetini yürütmek, düzenlemek ve denetlemek.

b) Futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak.

c) FIFA ve UEFA'nın yetkili organları tarafından konulan kuralların gereği gibi uygulanmasını sağlamak, ulusal talimatlar hazırlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurtdışında temsil etmek.

ç) Yurtiçi ve yurtdışı futbol faaliyetleri için plan, program, benzeri her türlü düzenlemeyi ve anlaşmayı yapmak ve başarılı sonuçlar sağlanması için gerekli tedbirleri almak.

d) Her düzeyde müsabakalar düzenlemek ve milli takımlar ile kulüp takımlarının uluslararası müsabakalara katılması ve mücadele edebilmesi için gerekli tedbirleri almak.

e) Fair Play kurallarına uygun olarak bağlılık, dürüstlük ve sportmenlik prensiplerini gözetmek.

f) Üyelerinin, kulüplerin, futbolcuların, hakemlerin, yöneticilerin, teknik direktör ve antrenörlerin, sağlık personelleri, futbolcu temsilcileri ve müsabaka organizatörleri ile diğer tüm ilgililerin FIFA, UEFA ve TFF tarafından konulan statü, talimat ve düzenlemeleri ile bunların yetkili kurulları tarafından verilen kararlara uymalarını sağlamak.

g) Şiddet, şike, teşvik primi, ırkçılık, doping ve her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek.

ğ) Futbolu geliştirmek amacıyla; amatör futbol spor kulüp ve federasyonları ile bünyesinde futbol branşı bulunan engelliler spor federasyonlarına her türlü ayni ve nakdi yardımda bulunmak.”

gibi oldukça kapsamlı ve özerk niteliğini destekleyici görevlerinin bulunduğu görülecektir.

Ayrıca TFF, 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yayın haklarını merkezi olarak pazarlamakta ve elde edilen geliri yetkili organlar tarafından alınacak kararlar uyarınca kulüplere de dağıtmaktadır.

Nitekim Kurulumuz 12.01.2010 tarih ve 10-04/57-M sayılı kararında; TFF'nin Süper Lig futbol müsabakalarının yayınlanmasına ilişkin yetkisinin hukuki dayanağına yönelik hususları değerlendirmiş, TFF'nin yetkisi dâhilindeki futbol müsabakalarına ilişkin merkezi pazarlama yetkisinin, 5894 sayılı Kanun'un açık hükümlerine dayanması nedeniyle söz konusu hakların satışına yönelik ihale şartnamelerinin bu açıdan 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilme imkânı bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı şekilde yakın tarihli olan 11-54/1377-487 sayılı bir başka kararımızda da, TFF'nin yayın haklarının pazarlanmasına ilişkin yukarıda yer verilen mevzuata dayanan yetkisinin bulunması nedeniyle, play-off maçlarına ilişkin yayın haklarının pazarlanmasına yönelik dosya konusu başvurunun 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenemeyeceği kararlaştırılmıştır.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, TFF'nin dosya konusuna ilişkin olarak mevzuata dayanan yetkisinin bulunması ve Rekabet Kurulunun bu noktada, Kanunen verilen bir yetki konusunda TFF'nin iş ve eylemleri bakımından hukuki uygunluk denetim yetkisinin olamayacağı nedeniyle anılan Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği görüşüm çerçevesinde çoğunluk kararının 1 inci maddesine karşıyım. Ayrıca, Kanun kapsamında incelenemeyeceğini düşündüğüm Sözleşme'nin muafiyet değerlendirmesine alınmasının da mümkün olamayacağı kanaatiyle çoğunluk kararının 2 nci maddesine de karşıyım.

Prof.Dr. Metin TOPRAK
İkinci Başkan

Rekabet Kurulunun 30.04.2012 gün ve 12-23/659-181 sayılı Kararına Karşıoy

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ile Dijital Platform İletişim Hizmetleri AŞ (Digiturk) arasında imzalanan futbol müsabakalarıyla ilgili Paket A Yayın Sözleşmesi süresinin 2017-18 dönemini kapsayacak şekilde temdidi hususunda yapılan başvurunun Kurul tarafından müzakeresi sonucunda, konu hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında menfi tespit ve muafiyet incelemesi yapılmasına ve Doğan TV Digital Platform A.Ş talebinin de aynı inceleme çerçevesinde değerlendirilmesine oy çokluğuyla karar verilmiştir. Bu defa TFF tarafından, 9.4.2012 tarih 12-18/501-M sayılı Kurul kararının, aynı konuda daha evvel Kurulca alınmış olan 10-04/57-M ve 11-54/1377-487 sayılı kararlar ile uyumlu hale getirilmesini teminen İdari Yargılama Usulü Kanununun 11. maddesine göre yeniden değerlendirilmesi talep edilmiş, Kurul ise söz konusu talebin reddine ve TFF ile Digiturk arasında bahse konu sözleşmeye muafiyet tanınmamasına karar vermiştir.

Kurul'un 9.4.2012 tarih ve 12-18/501-M sayılı ara kararına muhalefet şerhinde de belirttiğimiz gibi, TFF 5846 sayılı kuruluş Kanununda yapılan muhtelif değişiklikler sonucunda Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilindeki futbol müsabakalarının televizyon, radyo ve internet gibi mecralarda yayını ve iletimi ile yayın haklarının merkezi bir şekilde pazarlanması ve elde edilen gelirlerinin kulüplere dağıtımı konusunda münhasır bir düzenleyici otorite statüsüne kavuşturulmuştur.

Diğer taraftan daha önce aynı veya benzer konularla ilgili olarak yapılan başvurular hakkında Kurulumuzca kabul edilen 10-04/57-M ve 11-54/1377-487 sayılı Kararlarla, TFF'nun futbol müsabakalarının düzenlenmesi konusundaki münhasır yetkilerini teyid eder mahiyette bir yaklaşım benimsenerek mezkûr başvurularla ilgili olarak bu istikamette görüş bildirilmekle iktifa olunmuştur.

Açıklanan sebeplerle; Federasyon ile bahse konu yayın kuruluşu arasında futbol müsabakalarının yayınlanmasına ilişkin sözleşmede bazı değişiklikler yapılması talepli başvuru hakkında muafiyet incelemesi yapılmasına dahi gerek duyulmadan, TFF'nin 5846 sayılı kanununun 13. maddesiyle bu konuda münhasır düzenleyici otorite haline getirilmiş olması dikkate alınarak, yalnızca 4054 sayılı kanununun 9. maddesi hükümlerine göre rekabet savunuculuğu bağlamında tavsiye niteliğinde görüş gönderilmesi ile yetinilmesi gerektiği kanaatiyle çoğunluk görüşüne katılmamız mümkün olmamıştır.

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun 30.04.2012 tarih ve 12-23/659-181 sayılı Kararına;

FARKLI GEREKÇE

Kurul'un 12-23/659-181 sayılı kararında, Türkiye Futbol Federasyonu ile Digital Platform İletişim Hizmetleri A.Ş. arasında Paket A Yayın Sözleşmesi'nin 2017-2018 futbol sezonunu da kapsayacak şekilde uzatılması hususu 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde değerlendirilmiştir. Kurul'un mezkur kararında, bahsedilen anlaşmanın Kanunun 4. maddesi kapsamında olduğu ve yine Kanunun 5. maddesi çerçevesinde de söz konusu anlaşmaya muafiyet tanınamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Kararın bu kısmına katılmakla birlikte, böyle bir değerlendirmenin yalnızca statik bir rekabetçi değerlendirme olduğu, konunun dinamik rekabet açısından da ele alınarak özellikle ödemeli televizyon yayıncılığı/digital platform yayıncılığı pazarları açısından Kanunun 6. maddesi çerçevesinde de bir değerlendirme yapılması gerektiği kanaatine ulaştığımızdan, Kararın Sonuç kısmının 2. maddesine aynen katılmamız mümkün olmamıştır.

Dr. Murat ÇETİNKAYA
Kurul Üyesi